

VERANTWOORDINGSDOCUMENT

BURGERSCHAP en

LOOPBAANBEGELEIDING

BBL opleiding;
Meewerkend Horeca Ondernemer
MHO Niveau 4

Team Horeca Vakopleidingen.

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Beschrijving van de 4 dimensies en loopbaan begeleiding	4
Inspanningsverplichting.....	7
Lesaanbod.....	8

Inleiding;

Dit document beschrijft de verantwoording van de inrichting van onderwijs en examinering van het vak Burgerschap voor de opleiding Meewerkend Horeca Ondernemer BBL. Het is bedoeld voor zowel lesgevers als studenten, leidinggevers en onderwijsondersteuners binnen het team Horeca Vakopleidingen.

Dit document zal daadwerkelijk de invulling van het burgerschapsonderwijs zichtbaar maken voor de genoemde opleiding.

Het MBO kent geen expliciete Burgerschapsoopdracht in de wet. Wel is wettelijk bepaald dat het beroepsonderwijs bij moet dragen aan de persoonlijke ontwikkeling en het maatschappelijk functioneren van deelnemers. In een ministeriële regeling is deze omschrijving uitgewerkt in vier dimensies van Burgerschap: de politiek-juridische dimensie, de economische dimensie, de sociaal-maatschappelijke dimensie en vitaal burgerschap¹. Sinds 1 augustus 2016 is aandacht voor 'kritische denkvaardigheden' toegevoegd aan het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen (EKB).

De uitvoering van het vak burgerschap volgens dit verantwoordingsdocument zorgt voor een voldoen aan de wettelijk eisen. ¹

Het onderdeel loopbaanbegeleiding wordt uitgevoerd tijdens de gesprekken met de studieloopbaanbegeleider. Binnen deze gesprekken komen onderwerpen zoals ambitie, persoonlijke kwaliteiten en ontwikkeling en toekomstverwachting aan bod.

Voor het onderdeel loopbaan maken we gebruik van een gespreksformulier "loopbaan vervolg".

Team Horeca Vakopleidingen

¹https://www.s-bb.nl/sites/sbb/files/uploads/kwalificatie-eisen_loopbaan_en_burgerschap_in_het_mbo_studiejaar_2011-2012.pdf

Beschrijving van de 4 dimensies en loopbaanbegeleiding

Het vak burgerschap bereidt de mbo student voor op volwaardige deelname aan de maatschappij en goed kunnen functioneren in hun beroep. De vaardigheden, houding en kennis die daarbij horen zijn beschreven in vier burgerschapsdimensies.

1. Sociaal Maatschappelijk
2. Politiek-Juridisch
3. Economisch
4. Vitaal Burgerschap

Sociaal-maatschappelijk

De sociaal-maatschappelijke dimensie heeft betrekking op de bereidheid en het vermogen om deel uit te maken van de gemeenschap en daar een actieve bijdrage aan te leveren. Het gaat hier om het adequaat functioneren in de eigen woon- en leefomgeving, in zorgsituaties en in de school; om de acceptatie van verschillen en culturele verscheidenheid.

Om adequaat te kunnen functioneren in de sociale omgeving is het nodig dat de deelnemer de aspecten van breed geaccepteerde sociale omgangsvormen kent en deze kan toepassen in verschillende situaties. De deelnemer heeft inzicht in de kenmerken van verschillende culturen. In zijn opvattingen en gedrag toont hij respect voor culturele verscheidenheid.

De deelnemer heeft kennis over en inzicht in de volgende onderwerpen die bij de sociaal-maatschappelijke dimensie aan bod komen: de grondrechten en plichten in Nederland, kenmerken van de verschillende (sub)culturen in Nederland, kenmerken van – en oorzaken van spanningen tussen – verschillende (sub)culturen en bevolkingsgroepen in Nederland, kenmerken van ethisch en integer handelen, en het doel en de invloed van sociale en professionele netwerken.

Politiek-Juridisch

De politiek-juridische dimensie betreft de bereidheid en het vermogen om deel te nemen aan politieke besluitvorming. Hierbij gaat het om de participatie in formele zin (stemmen bij officiële verkiezingen) en meer (inter)actieve vormen van betrokkenheid bij besluitvorming op verschillende politieke niveaus (Europees, landelijk, regionaal, gemeentelijk, buurt). Maar ook om actuele, meer op issues gerichte vormen van politieke participatie, zoals duurzaamheid, veiligheid, internationalisering, ondernemerschap, interculturaliteit en levensbeschouwing.

Hiervoor is nodig dat een deelnemer inzicht heeft in de onderwerpen die voor hem van belang zijn en waarover politieke besluiten worden genomen, in de verschillende meningen en opvattingen die erover bestaan en in de verschillende belangen die daarbij een rol spelen. De deelnemer (h)erkent de basiswaarden van onze samenleving, leert omgaan met waardendilemma's (zoals seksuele diversiteit) en

hanteert de basiswaarden als richtlijn en uitgangspunt in zijn meningsvorming en bij zijn handelen.

De deelnemer heeft kennis over en inzicht in de volgende onderwerpen die bij de politiek-juridische dimensie aan bod komen: de kenmerken en het functioneren van een parlementaire democratie, de rechtsstaat en het rechtssysteem, de rol van de overheid, de belangrijkste politieke stromingen en hun maatschappelijke agenda's, de rol en de invloed op de politieke besluitvorming van belangengroeperingen en maatschappelijke organisaties, de invloed van de Europese Unie op het Nederlandse overheidsbeleid en daarmee op de Nederlandse samenleving, en de rol en de invloed van de (massa)media.

Economisch

De economische dimensie is in twee deelgebieden uitgesplitst en heeft betrekking op

- de bereidheid en het vermogen om een bijdrage te leveren aan het arbeidsproces en aan de arbeidsgemeenschap waar men deel van uitmaakt;
- de bereidheid en het vermogen om op adequate en verantwoorde wijze als consument deel te nemen aan de maatschappij.

Hierbij gaat het om het adequaat functioneren op de arbeidsmarkt en binnen een bedrijf en om het verantwoord handelen op de consumptiemarkt. Voor het adequaat functioneren op de arbeidsmarkt en binnen een bedrijf is nodig dat een deelnemer zich algemeen aanvaarde regels en standaard (bedrijfs)procedures eigen maakt en zich daaraan houdt. De deelnemer kent de rechten en plichten van de beroepsbeoefenaar en stelt zich collegiaal op. Voor het functioneren als kritisch consument is nodig dat een deelnemer weet hoe hij informatie over producten en diensten kan verzamelen om een weloverwogen keuze te kunnen maken. Hij heeft inzicht in zijn eigen wensen in relatie met zijn financiële speelruimte. En het is nodig dat hij bij de aanschaf van producten en diensten afwegingen kan maken met betrekking tot maatschappelijke belangen zoals duurzaamheid en gezondheidsaspecten.

De deelnemer heeft kennis over en inzicht in de volgende onderwerpen die bij de economische dimensie aan bod komen: de maatschappelijke functies en waardering van arbeid, de factoren die van invloed zijn op de bedrijfscultuur, de arbeidsverhoudingen in Nederland, de rol en de invloed van branche- of vakorganisaties, de rol van de overheid op het gebied van arbeid, de verzorgingsstaat en de consumentenmarkt, de belangrijkste principes van budgettering, kenmerken van duurzame consumptie en productie, de rol en de invloed van consumentenorganisaties, de invloed van de media op het bestedingspatroon van consumenten.

Vitaal Burgerschap

De dimensie vitaal Burgerschap heeft betrekking op de bereidheid en het vermogen om te reflecteren op de eigen leefstijl en zorg te dragen voor de eigen vitaliteit als burger en werknemer. Hierbij gaat het om de zorg voor de eigen vitaliteit en fitheid. Daarbij is een belangrijke taak om de juiste afstemming te vinden tussen werken, zorgen (voor jezelf en voor anderen), leren en ontspannen.

De deelnemer heeft kennis over en inzicht in de volgende onderwerpen die bij de dimensie vitaal Burgerschap aan bod komen: de kenmerken van een gezonde leefwijze waaronder de nationale norm gezond bewegen en de aard, plaats en organisatie van gezondheid bevorderende activiteiten in de samenleving en het arbeidsproces.

Om zorg te kunnen dragen voor de eigen gezondheid is het nodig dat de deelnemer zich bewust is van zijn eigen leefstijl, gezondheidsrisico's van leefstijl en werk in kan schatten, op basis daarvan verantwoorde keuzes kan maken en activiteiten onderneemt die bijdragen aan een gezonde leefstijl. Het gaat naast bewegen en sport ook om aspecten als voeding, roken, alcohol, drugs en seksualiteit.

Loopbaan

Loopbaanoriëntatie en -ontwikkeling draagt maatschappelijk gezien bij aan employability en ondernemerschap. Daarnaast draagt de loopbaanoriëntatie en -ontwikkeling bij aan de persoonlijke ontplooiing.

Het gaat hierbij om het sturing geven aan het vinden van betekenisvol werk of vervolgonderwijs dat aansluit op de eigen kwaliteiten, mogelijkheden, waarden en motieven.

Daarvoor is nodig dat een student inzicht heeft in de eigen kwaliteiten, mogelijkheden, waarden en motieven. Maar het vereist ook oriëntatie op en inzicht in de mogelijkheden die de arbeidsmarkt biedt. De student is in staat de eigen kwaliteiten, mogelijkheden, waarden en motieven te vergelijken met gevraagde waarden en kwaliteiten van verschillende soorten werk. Ook oriëntatie op mogelijke doorstroomtrajecten in het vervolgonderwijs (een volgend niveau in het mbo of andere scholingsmogelijkheden) en op ondersteuningsmogelijkheden ten behoeve van de loopbaanontwikkeling zijn hierbij van belang. Op basis van de vergelijking komt de student tot weloverwogen keuzes en vervolgstappen om gemaakte keuzes te realiseren.

De elementen die bij loopbaanoriëntatie en -begeleiding aan bod komen zijn: capaciteitenreflectie: beschouwing van de capaciteiten die van belang zijn voor de loopbaan,

motievenreflectie: beschouwing van de wensen en waarden van belang voor de loopbaan,

werkexploratie: onderzoek naar werk en mobiliteit in de loopbaan,

loopbaansturing: loopbaangerichte planning en beïnvloeding van het leer- en werkproces,

netwerken: contacten opbouwen en onderhouden op de arbeidsmarkt, gericht op loopbaanontwikkeling.

Voor het onderdeel loopbaan is de student verplicht om elk schooljaar een "loopbaanformulier vervolg" digitaal in te leveren bij de SLB-er. De SLB-er bespreekt het ingevulde formulier met de student. Na afloop wordt het formulier door beiden ondertekend en daardoor vastgelegd. De ondertekende formulieren zijn onderdeel van het examendossier en voorwaarde voor diplomering.

Inspanningsverplichting

Burgerschap is een onderdeel van de zak – slaag regeling voor het MHO diploma.

Voor Burgerschap geldt de kwalificatie V. Dit staat voor Voldaan. Bij een Niet Voldaan wordt het diploma niet afgegeven.

Voor de opleiding MHO wordt een Voldaan afgegeven indien per dimensie een werkstuk is ingeleverd welke voldoet aan de gestelde eisen en met een voldoende is beoordeeld. Vier keer een voldoende werkstuk maakt een Voldaan voor burgerschap in zijn geheel.

(zie hoofdstuk lesaanbod blz. 8 en verder)

Loopbaan;

De lessen (gesprekken) Loopbaan vallen onder SLB (Studie Loopbaan Begeleiding). Tenminste 1 gesprek per schooljaar is een loopbaangesprek met als onderwerp het "loopbaanformulier vervolg".

In het examendossier wordt als voorwaarde voor diplomering per schooljaar een ingevuld en door SLB-er en student ondertekend formulier; "loopbaan vervolg" opgenomen.

Lesaanbod

Van elke dimensie is een onderwijsplanner aanwezig met een uitgewerkte versie van het lesaanbod.

Sociaal maatschappelijke dimensie;

De sociaal-maatschappelijke dimensie heeft betrekking op de bereidheid en het vermogen om deel uit te maken van de gemeenschap en daar een actieve bijdrage aan te leveren. Het gaat hier om het adequaat functioneren in de eigen woon- en leefomgeving, in zorgsituaties en in de school; om de acceptatie van verschillen en culturele verscheidenheid.

Vrijheid van meningsuiting is een recht dat in de grondwet is vastgelegd. Toch is het verstandig om stil te staan bij wat je wilt bereiken, als je iets zegt. In deze opdracht ga je na op welke manier jij gebruik maakt van je vrijheid van meningsuiting.

Doel van de opdracht;

Je ontwikkelt inzicht in hoe je een recht kunt toepassen.

Je ontwikkelt inzicht in je eigen belangen als het gaat om je mening geven.

Uitleg van de opdracht.

- Noteer van jouw drie situaties momenten waarop jij gebruik hebt gemaakt van vrijheid van meningsuiting.
 - o Op welk moment kwam je vrijheid van meningsuiting aan bod?
 - o Hoe heb je die aangewend?
 - o Waarom?

Werk de drie situaties uit.

- Maak een verslag waarin je beknopt aangeeft wat je sterke punten zijn op dit gebied en wat je zwakke punten zijn.
- Denk na over hoe je de zwakke punten kunt versterken en voeg dit puntsgewijs aan je verslag toe. (SWOT)

Instructie

PPT onderzoek

PPT verslag maken

- Het doen van onderzoek
- Het maken van een verslag

De politiek juridische dimensie

De politiek-juridische dimensie betreft de bereidheid en het vermogen om deel te nemen aan politieke besluitvorming. Hierbij gaat het om de participatie in formele zin (stemmen bij officiële verkiezingen) en meer (inter)actieve vormen van betrokkenheid bij besluitvorming op verschillende politieke niveaus (Europees, landelijk, regionaal, gemeentelijk, buurt). Maar ook om actuele, meer op issues gerichte vormen van politieke participatie, zoals duurzaamheid, veiligheid, internationalisering, ondernemerschap, interculturaliteit en levensbeschouwing.

Politieke partijen hebben een verschillende benadering van maatschappelijke kwesties. Daardoor komen ze soms tot heel verschillende standpunten. In deze opdracht zoek je enkele onderwerpen en je onderzoekt de standpunten van de grote politieke partijen.

Je leert te onderzoeken wat de standpunten zijn van verschillende grote politieke partijen.

Uitleg van de opdracht.

- Kies twee maatschappelijke kwesties die op het ogenblik spelen.
- Bepaal welke informatiebronnen je gebruikt om de benaderingen van de nu drie grote politieke partijen te onderzoeken.
- Maak een verslag waarin je aangeeft wat de standpunten van de partijen zijn.
- Geef duidelijk weer wat je eigen standpunt is betreffende het onderwerp. Onderbouw dit met argumenten.

Instructie

PPT onderzoek

PPT verslag maken

- Het doen van onderzoek
- Het maken van een verslag

De economische dimensie

De economische dimensie is in twee deelgebieden uitgesplitst en heeft betrekking op de bereidheid en het vermogen om een bijdrage te leveren aan het arbeidsproces en aan de arbeidsgemeenschap waar men deel van uitmaakt; - de bereidheid en het vermogen om op adequate en verantwoorde wijze als consument deel te nemen aan de maatschappij. In deze dimensie ligt het accent op duurzaam ondernemen in relatie tot het economisch belang.

Alles wat geproduceerd wordt, heeft gevolgen. In deze opdracht ga je de duurzaamheid bepalen van de producten in het menu dat in de opdracht voorraadbeheer is behandeld. Hieruit kies je 4 producten en ga je de duurzaamheid uitwerken.

De uitwerking geef je weer in een digitaal verslag middels een PPT, een Prezi, een webquest of een andere digitaal middel.

De opdracht wordt uitgelegd.

Van 4 producten uit de opdracht voorraadbeheer bepaal je de mate waarin het product al of niet als duurzaam wordt beschouwd.

- Maak individueel een overzicht van de gevolgen van jouw vier producten.
- Voeg foto's toe van je vier producten.
- Bepaal de mate van duurzaamheid.
- Leg je bevindingen digitaal vast
- Kies welke digitale vorm je gaat gebruiken voor je werkstuk.

Instructie duurzaamheid; PPT

Een product in relatie tot;

Milieubelasting

Gezondheid / diervriendelijkheid.

Maatschappelijke verantwoording

De dimensie vitaal burgerschap

De dimensie vitaal burgerschap heeft betrekking op de bereidheid en het vermogen om te reflecteren op de eigen leefstijl en zorg te dragen voor de eigen vitaliteit als burger en werknemer.

Je leert informatie te zoeken en te beoordelen.

Je krijgt inzicht in aspecten die jouw gezondheid bevorderen.

Je krijgt inzicht in hoe je, met jouw eigen vaardigheden op dit gebied, gezond en lekker kunt eten.

De uitwerking geef je weer in een digitaal verslag middels een PPT, een Prezi, een webquest of een andere digitaal middel. Ook het maken van een video film is toegestaan.

De opdracht wordt uitgelegd.

Je gaat een digitaal verslag maken met de volgende onderwerpen;

- voedingswaren beoordelen op gezondheid, kwaliteit en houdbaarheid,
- Een gevarieerd, smakelijk en gezond menu voor een week samenstellen. (privé situatie)
- Een weekoverzicht geven van je eigen eetpatroon. Je koppelt hier een reflectie op gezondheidsindicatoren aan.
- Kies welke digitale vorm je gaat gebruiken voor je werkstuk.